

SODBA NOVAK ZOPER REPUBLIKO SLOVENIJO

SVET EVROPE

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

TRETJA SEKCIJA

(Pritožba št. 49016/99)

SODBA

STRASBOURG

9. marec 2006

Ta sodba bo postala dokončna pod pogoji, opredeljenimi v drugem odstavku 44. člena konvencije. Kar zadeva obliko, bo lahko delno spremenjena.

V zadevi Novak proti Republiki Sloveniji
Evropsko sodišče za človekove pravice (tretja sekcija), ki je zasedalo na seji senata
v sestavi

gospodov J. HEDIGANA, predsednika,
B. M. ZUPANČIČA,
gospe M. TSATSA-NIKOLOVSKE,
gospodov V. ZAGREBELSKYJA,
E. MYJERJA,
DAVID THOR BJÖRGVINSSONA,
gospe I. ZIEMELE, sodnikov,
in gospoda V. BERGERJA, vodje sodne pisarne sekcije,

po obravnavi pritožbe na svoji seji 14. februarja 2006 razglaša naslednjo sodbo,
sprejeto tega istega dne:

POSTOPEK

1. Povod za zadevo je pritožba (št. 49016/99), vložena proti Republiki Sloveniji, katere državljani, g. Jože Novak (v nadaljnjem besedilu pritožnik), se je 10. marca 1999 obrnil na Sodišče na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljnjem besedilu konvencija).
2. Pritožnika zastopa g. Blaž Mrva, odvetnik v Ljubljani. Slovensko vlado (v nadaljnjem besedilu vlada) zastopa generalni državni pravobranilec, g. Lucijan Bembič.
3. Sklicujoč se na prvi odstavek 6. člena konvencije je pritožnik navedel, da je bil notranji postopek, v katerem je bil udeleženec, čezmerno dolgotrajen.
4. Sodišče (tretja sekcija) je 23. januarja 2003 izjavilo, da je pritožba delno nedopustna, in sklenilo, da bo pritožbo iz naslova dolgotrajnega postopka

posredovalo vladi. Sklicujoč se na tretji odstavek 29. člena konvencije je Sodišče sklenilo, da se bo hkrati izreklo tako o dopustnosti kot o vsebini pritožbe.

DEJANSKI STAN

5. Pritožnik je rojen l. 1955 in stanuje v Ljubljani.
6. Dejanski stan zadeve, kot so ga predstavile stranke, je mogoče povzeti, kot sledi v nadaljevanju.
7. 24. marca 1992 je podjetje M. prek svojega odvetnika na Sodišču združenega dela (imenovanje iz obdobja socializma) v Ljubljani vložilo tožbo proti pritožniku za plačilo odškodnine v višini 5.635,80 SIT in proti še neki drugi osebi, pravtako za plačilo odškodnine.
8. 7. aprila 1992 je sodišče vročilo tožbo pritožniku.
9. 2. oktobra 1994 je pritožnik od predsednika sodišča pisno zahteval, da pospeši obravnavo njegove zadeve.
10. Obravnava je bila 23. novembra 1994.
11. 16. decembra 1994 je pritožnik prek svojega odvetnika pisno odgovoril na tožbo, vloženo proti njemu.
12. 26. marca 1995 je pritožnik ponovil svojo pisno zahtevo za obravnavo njegove zadeve.
13. 10. maja 1995 je odvetnik pritožnika vložil spremljajočo zahtevo za odškodnino v višini 10.000 SIT.
14. 21. junija 1995 je Delovno in socialno sodišče v Ljubljani (novo poimenovanje po reformi) razdelilo postopek na dva dela, tako da se je postopek, opisan zgoraj, od tega datuma dalje nanašal le na pritožnika. Sodišče je postopku, sproženemu l. 1992, priključilo tudi postopek, ki se je nanašal na spremljajočo zahtevo pritožnika, in je od stranke tožnice ponovno zahtevalo, da predloži dokumentacijo.
15. 11. oktobra 1995 ter 19. januarja, 24. aprila in 2. oktobra 1996 je Delovno in socialno sodišče imelo obravnave.
16. S sodbo z dne 2. oktobra 1996 je sodišče, potem ko je podjetje M. 19. januarja 1996 priznalo spremljajočo zahtevo, zavrnilo prvotno zahtevo podjetja M. in pritrdilo tudi pritožniku glede njegove spremljajoče zahteve. Vsota, ki jo je zahteval kot odškodnino, mu je bila v celoti priznana. Sodišče je podjetju M. odredilo, da poravna stroške postopka.
17. Podjetje M. in pritožnik sta na sodišču vložila pritožbo.
18. 4. februarja 1997 je sodišče pritožbo pritožnika zavrnilo kot nedopustno glede na to, da slednji ni več imel pravnega interesa za pravljanje pred sodiščem. Pritožnik je temu sklepu ugovarjal.
19. 20. marca je sodišče kot nedopustno zavrnilo tudi pritožbo stranke tožnice. 3. aprila 1997 je slednja temu sklepu ugovarjala.
20. 26. novembra 1997 se je pritožnik obrnil na sodišče, da bi se pritožil zaradi kršitve njegovih pravic. 23. januarja 1998 se je pritožil tudi zoper sodnico, odgovorno za spis.
21. 2. februarja 1998 se je pritožnik pritožil na ministrstvu za pravosodje zoper sklepe in odvetnika. 20. februarja 1998 mu je ministrstvo odgovorilo, da za takšne navedbe ni pristojno.
22. 8. aprila 1998 je pritožnik od ministrstva za pravosodje zahteval, da sproži

disciplinski postopek zoper sodnico, in se pritožil tudi nad dolgotrajnostjo postopka. O tem koraku je obvestil tudi vrhovno sodišče in varuha človekovih pravic. Njegovi pismi sta oba organa vzela na znanje in varuh človekovih pravic je pritožnika povabil na pogovor.

23. 27. maja 1998 je ministrstvo za pravosodje obvestilo pritožnika, da ni podlage za začetek disciplinskega postopka zoper sodnico in da bo del njegovega zahtevka, ki se nanaša na trajanje postopka, obravnavan ločeno. 23. junija 1998 je ministrstvo pritožniku poslalo odgovor sodišča na njegove navedbe z mnenjem, da niso utemeljene.

24. 13. julija 1998 se je pritožnik znova obrnil na sodišče, varuha človekovih pravic, vrhovno sodišče in ministrstvo za pravosodje. 19. avgusta 1998 mu je varuh človekovih pravic odgovoril, da ni pristojen, da bi interveniral v tej zadevi.

25. Da bi bili odgovori na zahteve pritožnika lahko pripravljeni, je višje sodišče dvakrat, to je 11. junija 1998 in 6. septembra 1999, spis vrnilo prvostopenjskemu sodišču.

26. 16. septembra 1999 je višje sodišče za delo in socialne zadeve razveljavilo del sodbe, povezan s prvotno zahtevo, ga vrnilo prvostopenjskemu sodniku in potrdilo del sodbe, povezan s spremljajočo zahtevo.

27. 10. novembra 1999 je sodišče za delo in socialne zadeve imelo obravnavo, na kateri je pritožnik zahteval, da se sodnica omenjenega sodišča izloči, ker je imela vpogled v njegovo zadevo. S sklepom z dne 7. decembra 1999 je bila ta zahteva zavrnjena.

28. 9. februarja 2000 je sodišče imelo še drugo obravnavo.

29. V nadaljevanju je podjetje M. 18. februarja 2000 želelo umakniti svojo zahtevo, vendar je pritožnik temu ugovarjal 28. februarja 2000.

30. V nadaljevanju se je podjetje M. odpovedalo svoji zahtevi. S sodbo z istega dne je sodišče ugotovilo, da se je podjetje M. odpovedalo zahtevi, in je torej odločilo v prid pritožniku. Kljub temu se je slednji na to odločbo pritožil.

31. 30. junija 2000 je pritožnik na ministrstvu za pravosodje vložil nadzorstveno pritožbo. 25. julija 2000 je ministrstvo od pritožnika zahtevalo, da pritožbo dopolni, kar je storil 3. avgusta 2000.

32. 28. septembra 2000 je višje sodišče za delo in socialne zadeve pritožbo zavrnilo z utemeljitvijo, da pritožnik nima več pravnega interesa za pravdanje v postopku pred sodiščem. Pritožnik je vložil pritožbo pred vrhovnim sodiščem.

33. 9. oktobra 2000 je ministrstvo, sklicujoč se na pismo višjega sodišča z dne 7. septembra 2000, pritožniku odgovorilo, da bo njegova zadeva obravnavana prednostno.

34. Na koncu je vrhovno sodišče 19. junija 2001 zavrnilo pritožbo pritožnika z utemeljitvijo, da pritožnik nima več pravnega interesa za pravdanje v postopku pred sodiščem.

PO PRAVU

I. O DOMNEVNI KRŠITVI PRVEGA ODSTAVKA 6. ČLENA KONVENCIJE

35. Pritožnik se pritožuje nad čezmernim trajanjem postopka. Sklicuje se na prvi odstavek 6. člena konvencije, ki se glasi takole:

“Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ali o kakršni koli obtožbah zoper njega (.....) ter v razumnem roku odloča (.....) sodišče«

A. O dopustnosti

36. Vlada se sklicuje na to, da niso bile izčrpana vsa notranja pravna sredstva.

37. Pritožnik to tezo izpodbija, češ, da so bila pravna sredstva, ki so bila na voljo, premalo učinkovita.

38. Sodišče poudarja, da je sedanja pritožba podobna zadevama Belinger in Lukenda (Belinger p. Sloveniji (dec.) št. 42320/98, 2. oktober 2001) in Lukenda p. Sloveniji, št. 23032/02, 6. oktober 2005). V teh dveh zadevah je Sodišče zavrnilo ugovor vlade o neizčrpanju vseh notranjih pravnih sredstev, saj je presodilo, da pravna sredstva, ki so bila pritožniku na voljo, niso bila učinkovita.

39. Kar zadeva sedanji konkretni primer, Sodišče meni, da vlada ni dala nobenega prepričljivega argumenta, ki bi Sodišče navedlo na to, da bi ugotovilo razliko med zadevo, ki jo proučuje, in predhodnimi zadevami in bi se tako oddaljilo od svoje stalne sodne prakse.

40. V ostalem Sodišče ugotavlja, da pritožba ni očitno slabo utemeljena v smislu tretjega odstavka 35. člena konvencije. Poleg tega poudarja, da pritožba ne zadeva ob noben drug razlog za nedopustnost. Zatorej jo je treba razglasiti za dopustno.

B. O vsebini

41. Obdobje, ki se upošteva, se je začelo 28. junija 1994, to je z dnem, ko je konvencija začela veljati za Slovenijo, in se končalo 20. marca 2000, to je na dan, ko je prvostopenjsko sodišče izreklo sodbo, potem ko je nasprotna stranka umaknila svojo zahtevo. Glede na to, da obdobje po tem datumu ni bilo več povezano s spodbijanjem civilnih pravic in obveznosti pritožnika, je pravdni postopek trajal okoli pet let in devet mesecev, in to na treh stopnjah sojenja.

42. Sodišče opozarja, da se razumno trajanje postopka presoja glede na okoliščine primera in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in pristojnih organov ter pomembnosti spora za zainteresiranega (glej, med številnimi drugimi zadevami, Frydlender p. Franciji (GC), št. 30979/96, odst.43, CEDH 2000-VII).

43. Sodišče po proučitvi vseh elementov, ki so mu bili predloženi, in ob upoštevanju svoje sodne prakse na tem področju meni, da je bilo v konkretnem primeru trajanje pravnega postopka, predvsem pred prvostopenjskim sodiščem, čezmerno dolgo in da ne izpolnjuje zahteve po “razumnem roku”.

Iz tega izhaja, da je šlo za kršitev prvega odstavka 6. člena.

II. O UPORABI 41. ČLENA KONVENCIJE

44. Po določilih 41. člena konvencije,

“Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbene stranke dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je to potrebno, nakloni

pravično zadoščenje.”

A. Škoda

- 45. Pritožnik zahteva okoli 835 000 evrov iz naslova moralne škode.
- 46. Vlada ugovarja tem zahtevam.
- 47. Sodišče meni, da je pritožnik utrpel določeno moralno škodo. Da bi odločilo pravično, mu iz tega naslova prisodi 1500 evrov.

B. Stroški in izdatki

- 48. Pritožnik zahteva tudi 1 015 evrov za stroške in izdatke, ki jih je imel pred Sodiščem.
- 49. Vlada meni, da so te zahteve pretirane.
- 50. V skladu s sodno prakso Sodišča lahko pritožnik pridobi povračilo svojih stroškov in izdatkov samo, če je ugotovljena njihova resničnost, potrebnost in razumna višina. Zato Sodišče v konkretnem primeru, pri čemer upošteva elemente, ki so mu na voljo, in zgoraj navedena merila, meni, da je prisoditev celotnega zahtevanega zneska razumna.

C. Zamudne obresti

- 51. Sodišče meni, da je stopnjo zamudnih obresti primerno opreti na obrestno mero za mejno posojanje Evropske centralne banke, povečano za tri odstotne točke.

S TO UTEMELJITVIJO SODIŠČE SOGLASNO

- 1. izjavi, da je pritožba dopustna;
- 2. trdi, da je šlo za kršitev prvega odstavka 6. člena konvencije;
- 3. odredi,
 - a) da mora država obtoženka pritožniku v treh mesecih po datumu, ko bo sodba v skladu z drugim odstavkom 44. člena konvencije postala dokončna, nakazati 1 500 evrov (tisoč pet sto evrov) za moralno škodo in 1 015 evrov (tisoč petnajst evrov) za stroške in izdatke, poleg kakršnega koli zneska, dolžnega iz naslova davkov;
 - b) da se bodo ti zneski v obdobju po izteku zgoraj navedenega roka in vse do izplačila povečali za zamudne obresti po stopnji, ki je enaka obrestni meri na mejno posojanje Evropske centralne banke v tem obdobju, povečana za tri odstotne točke;
- 4. v ostalem zavrne zahtevo za pravično zadoščenje pritožnika.

Sestavljeno v francoskem jeziku, nato pisno posredovano 9. marca 2006 na podlagi drugega in tretjega odstavka 77. člena poslovnika.

Vincent BERGER John HEDIGAN
Vodja sodne pisarne Predsednik